

ELIŠKA JAKUBÍČKOVÁ / ÚŽAS

Eliška Jakubíčková patří mezi nejpřesvědčivější autory současné české gestické malby. Začínala na pražské Akademii v ateliéru Jiřího Načeradského, představitele ničím nespoutané figurální malby, jehož expresivita je jí přirozeně blízká. Absolvovala v ateliéru Zdeňka Berana, kde se naopak razil hyperrealistický přístup a staromistrovsky dokonalá technika. Odtud si odnesla malířskou kázeň a vytříbený smysl pro monumentalitu, zaujetí hmotou a hmotností. Integrovala oba přístupy a díky této kombinaci jí zpod rukou vycházejí obrazy uhrančivé síly. Přirozený talent jí dovoluje velkorysý rozmach, do kterého vkládá na křehkou ženu neočekávanou energii a sílu. Její malba se vyznačuje velkou jistotou a přesvědčivostí a je v ní až cosi mužského. Charakteristické je pro ni spolupůsobení dvou protichůdných výrazových složek: energické jistoty a momentu hledání. Ani v hledání však netápe. Její hledání je rozhodné a koncentrované. Vychází ze středu, po chvíli nabírá jasný směr a přestává být hledáním.

Eliška Jakubíčková tlumočí své myšlenky nebo zahlédnutou realitu prizmatem existenciálního cítění. Zachytává jejich unikavost, dává formu a objem skutečností, se kterými si tyto veličiny obvykle nespojujeme, jako je strach, bolest, radost, blízkost... Dává možnost zakoušet téměř fyzicky jejich tíhu či lehkost. Je mistryní kaligrafické expresivní zkratky na velkém formátu. Vychází z *prožitého, procítěného a promyšleného* a tak je její výraz daleký bezobsažnosti samotného malířského gesta. Malba se u ní stává formulací. Svá témata ohledává zblízka, poté se oddaluje a nachází potřebný odstup. Propojení s vlastním středem a její koncentrovanost a prožitek sledovaného jevu neslouží primárně osobní sebereflexi. Ona a její pocity, i přes všechnu expresi a senzitivitu, jsou druhořadé. Tím se odlišuje od abstraktní exprese pollockovského ražení, ačkoliv užívá podobné prostředky, jako velkou plochu, malířskou štětku místo štětce, lití, stékání a stříkání barev či jejich zasychání v hustých pastách.

Biblické a světecké postavy se na jejich obrazech ocitají bez vyznavačského patosu, zato se silou univerzálního sdělení. Jób sedí na hromadě hnoje jako černá výčitka, Jób v nás, my v Jóbovi, malověrnost v konfrontaci s vírou.

Svaté představuje jako archetypy obecně lidských postojů. Jejich příběhy, to jsme my, naše stavy a naše myšlenky. A tak sv. Kryštof nese tíhu celého světa, loďka v bouři hledá záchranu, a záchrana, jak jsme již poučeni Jóbem, nemusí nutně být přímočará.

Rozmáchlé monumentální a zároveň křehké, barevně procítěné obrazy květin na velkých plátnech se pro Elišku Jakubíčkovou staly téměř značkou. Vrací se k nim, jsou nejpřirozenějším výrazem pocitu, jež označujeme jako *úžas*. Tato výsostně lidská schopnost spojuje v sobě radost s dotykem bázně, pokory, a naděje. Malíř a pedagog Kamil Linhart si jednou povzdechl: *Málo se žasne*. Jób k úžasu přímo nabádá. *Obraťte se ke mně, užasnete; dejte si na ústa ruku (Jób 21, 5)*. Eliška Jakubíčková úžas sděluje.

Lucie Šiklová